

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง

Teachers' Satisfaction Towards the Administration of the Schools under the
Ratchaburi Primary Educational Area Office 2 Ban Pong District

วิทวัส ทศนสุวรรณ

Wittawat Tussanasuwan

สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

e-mail: sloppopz@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ประชากร ประกอบด้วย ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง ปีการศึกษา 2563 จำนวน 175 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียนประกอบด้วย 122 คน เครื่องมือที่ใช้ในการการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาทั้งหมด 4 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคลด้านการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ (2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่ามีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของครู การบริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were to examine and to make a comparison of teachers' satisfaction toward the administration of the schools the Ratchaburi primary Educational Service Area Office 2 ban pong district in 4 aspects which were academic administration, personnel administration, budget management and general management.

This was a survey research. The population studied were 175 teachers of the schools the Ratchaburi primary Educational Service Area Office 2 ban pong district in academic year 2020. The Krejcie and Morgan's table of random number was used to determine the sample size; then stratified random sampling were employed and the study sample were 122 teachers. The instrument used for collecting the data was a

questionnaire which was divided into 2 parts comprising a checklist containing questions as classified by gender and work experience and a 5 - point rating scale on teachers' satisfaction towards 4 aspects of school administration. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, standard deviation, t-test and One - Way Analysis of Variance.

The research results revealed that (1) the teachers' satisfaction towards the administration of the schools the Ratchaburi primary Educational Service Area Office 2 ban pong district was overall at high level. The listed mean scores in order from the highest to the lowest included personnel administration, academic administration, general management and budget management and (2) the teachers having different genders and amount of work experience did not express different levels of satisfaction towards the school administration

Keyword: School Administration, Teachers' Satisfaction

บทนำ

ระบบการจัดการศึกษาของไทยปัจจุบันในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ, 2542: 45) การที่จะปฏิรูปการศึกษาไปสู่ความสำเร็จนั้นสถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญที่จะจัด กิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมี ความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 50) นั้นสถานศึกษาจะประกอบไปด้วยผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ และผู้บริหารคือกลไกสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551: 3-7)

ผู้บริหารสถานศึกษาตามกฎหมายคือ บัณฑิตบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา บริหารกิจการของสถานศึกษา การวางแผนการปฏิบัติงาน การควบคุม กำกับดูแลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ การ บริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป และงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 15)

การศึกษาการศึกษาของไทยเดิมใช้รูปแบบของการรวมอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลางและมี การมอบอำนาจการบริหารและการตัดสินใจเพียงบางส่วนไปให้หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษาในส่วน ภูมิภาคและสถานศึกษาแต่แนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้มีข้อกำหนดให้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปให้หน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษาให้มากที่สุดโดยราชการบริหารส่วนกลางจะทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนการจัดสรรงบประมาณ การกำหนดและประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นประการสำคัญส่วนการบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปจะมีการกระจายอำนาจไปให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา รับผิดชอบดำเนินการเองเป็นการจัดรูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการ ที่เรียกว่าการบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบของการ ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีความรู้และความเข้าใจ แนวคิด หลักการ และรูปแบบการบริหารจัดการ ลักษณะแนวทางและเทคนิคการบริหารรวมทั้งบทบาทของผู้บริหารในการบริหาร และจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตาม แนวทางการปฏิรูปการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นเรื่องสำคัญเพราะทำให้ไม่ต้องทำงานคนเดียวอย่างโดดเดี่ยวแต่จะได้ผู้ร่วมงานที่ดีมีความรักและผูกพันกับงานต้องการที่จะช่วยดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความสำเร็จไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ และผลได้ที่สำคัญก็คือ ทำให้เกิดความสามัคคีขึ้นในองค์กรมีความพึงพอใจ ความรู้สึกที่ดีจึงได้รับการยอมรับนับถือจากผู้ใต้บังคับบัญชาอีกด้วย ผู้บริหารจะยึดหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา คือ รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง รู้วิธีส่งเสริมกำลังใจ รู้จักให้รางวัลซึ่งแรงความเคลื่อนไหวของงานให้ทราบ และรักษาผลประโยชน์ของผู้ใต้บังคับบัญชา (สุธีรา สุริยวงศ์, 2548: 113 -114)

อีกประการหนึ่ง การสร้างแรงจูงใจภายในองค์กรเพื่อให้เป็นตัวกระตุ้นให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีทิศทางที่ชัดเจน การจูงใจให้บุคลากรภายในองค์กรปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา โดยจะต้องใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย

การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง มีภารกิจในการให้บริการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับก่อนประถมศึกษา ถึง ระดับประถมศึกษา และในระดับก่อนประถมศึกษา ถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในรูปแบบการศึกษาในระบบ (Formal Education) เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 5) รวมถึงต้องจัดให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นบุคคลที่ดีมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสังคมประเทศชาติให้ยั่งยืนต่อไป แต่สภาพปัญหาปัจจุบัน ตามสถานศึกษาต่างๆ พบปัญหาหลายๆ ด้าน ในการบริหารสถานศึกษา เช่น ด้านการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวางแผนงานด้านวิชาการ รวมทั้งการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เป็นต้น ด้านการบริหารด้านงบประมาณ ในปัจจุบันสถานศึกษาสามารถบริหารงบประมาณโดยมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติของกระทรวงการคลัง ยึดหลักการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดทาลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการ มาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน และการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาสามารถกำหนดขอบข่ายภารกิจ อันได้แก่ การจัดตั้งงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เป็นต้น ด้านการบริหารงานบุคคลเป็นที่ยอมรับว่าการบริหารตัวบุคคลเป็นภารกิจสำคัญเพราะแม้จะมีงบประมาณอย่างเพียงพอ มีการจัดองค์กรและการบริหารงานที่ดี มีอุปกรณ์และวัสดุต่างๆ ครบถ้วน ทว่าหากผู้ปฏิบัติงานไม่มีคุณสมบัติเพียงพอ อาทิ ไม่มีความรู้ความสามารถ และไม่ประพฤติอยู่ในระเบียบวินัยแล้ว ก็ยากที่จะบริหารงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายได้ เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความรวดเร็ว และคล่องตัว อย่างอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป เป็นต้น และด้านการบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกตามหลักการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิผล และสามารถจำแนกขอบข่ายภารกิจของงานให้มีประสิทธิภาพ จากบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยถึงความพึงพอใจของครู ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง ในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ

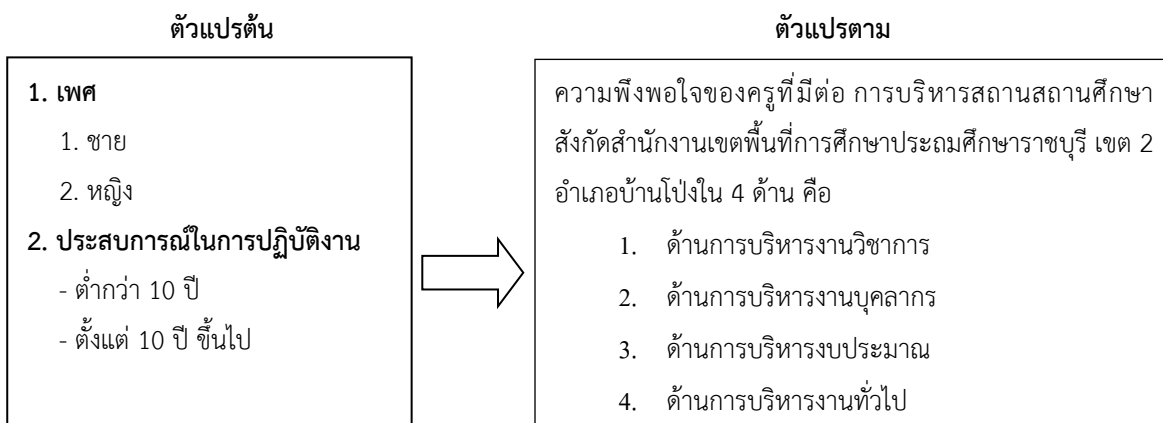
ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ในการนำไปเป็นแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจของครู ต่อ การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่งโดยใช้ขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงาน ทั่วไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนนี้ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง ปีการศึกษา 2563 จำนวน 175 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน จำนวน 122 คน ได้จากเปิดตารางของ เครจซี และมอร์แกน Krejcie & Morgan; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ (2542, 148-149) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวน 122 คน ตามสัดส่วนประชากร

การดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยคำถามครอบคลุมงานการบริหารสถานศึกษา ทั้งหมด 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัย แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป

1.2 นิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

1.3 เขียนข้อคำถามเกี่ยวกับตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ได้เขียนนิยามไว้ สำหรับตัวแปรต้นมีทั้งหมด 2 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ สำหรับตัวแปรตามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา นั้นแบ่งเป็น ด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 10 ข้อ ด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 10 ข้อ ด้านการบริหารงานงบประมาณ จำนวน 10 ข้อ และด้านการบริหารงานทั่วไป จำนวน 10 ข้อ

1.4 หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก ข) เป็นผู้ประเมิน จากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ของข้อคำถามในข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 มาเป็นแบบสอบถาม (คณาจารย์ภาควิชาการประเมินและการวิจัย 2550: 260) เกณฑ์ในการให้คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหา IOC แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

1.6 ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ทราบและพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการแจกแบบสอบถามเพื่อทำการวิจัยได้

2. แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 122 คน เพื่อทำการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมกลับคืนมาด้วยตนเอง

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 122 ชุด ครอบคลุมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาความถี่ และร้อยละ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาปที่ 2 อำเภอบ้านโป่ง วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) กำหนดการแปรผลค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปที่ 2 อำเภอบ้านโป่ง จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5. เปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปที่ 2 อำเภอบ้านโป่ง จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่าครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ คือ สถานศึกษานิเทศติดตาม และแนะแนวทาง การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในงานวิชาการ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้พัฒนากระบวนการ จัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ คือ สถานศึกษามีการประชุมวางแผน กำหนดทิศทาง เป้าหมายงานวิชาการอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการจัดทำเอกสาร คู่มือการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษามีการพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูแสวงหา ความรู้อยู่เสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คือ สถานศึกษานิเทศ ติดตาม และแนะแนวทาง การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่าครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ คือ สถานศึกษาการวางแผน อัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่งอย่างเหมาะสมตามสภาพจริง สถานศึกษาจัดระบบงานทะเบียนประวัติบุคลากรอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ส่งเสริมและให้ขวัญกำลังใจแก่บุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม สถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรเข้ารับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการมอบอำนาจการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครูเป็นรายเดือน /ไตรมาส การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาชุมชน ร่วมกันบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาให้ความรู้ในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพครู วินัยและการลงโทษอย่าง

ต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาการวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่งอย่างเหมาะสมตามสภาพจริง

1.3 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่าครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 4 ข้อ คือ สถานศึกษากำหนดแนวทางการบริหารงานงบประมาณไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี การบริหารการเงินของสถานศึกษามีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้งบประมาณ สถานศึกษาพัฒนาครูในการจัดทำแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบาย รองลงมา คือ สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครู ให้มีการจัดกิจกรรมในสอดคล้องกับงบประมาณ สถานศึกษามีการกำกับ ดูแล การใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า ครูได้บรรจุงบประมาณลงในแผนปฏิบัติการ มีการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา มีการระดมทรัพยากรเพื่อการลงทุนในงานการศึกษา การจัดสรรงบประมาณมีความเหมาะสมและเป็นธรรม มีความคุ้มค่า และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษากำหนดแนวทางการบริหารงานงบประมาณไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่าครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมกิจการนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมลูกเสือ ชุมนุม สถานศึกษา มีการสนับสนุนบริการ Internet ให้บริการชุมชน สถานศึกษามีการสนับสนุนหนังสือ/สิ่งพิมพ์ให้บริการในชุมชน รองลงมาคือ การบริหารงานประชาสัมพันธ์และการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบทันเหตุการณ์ การสำรวจและวิเคราะห์สภาพรวมของสถานศึกษา ประกอบการวางแผน ประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา สถานศึกษามีการจัดระบบควบคุมภายในสถานศึกษา และมีการรายงานผลอย่างเป็นระบบ การดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม สถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนด้านวัสดุ/อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการส่งเสริมกิจการนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมลูกเสือ ชุมนุม

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ ดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันทุกด้าน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันทุกด้าน

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่าประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่าครูมีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ให้ความสำคัญกับครูผู้สอน และมอบหมายงานตลอดจนสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เช่นการปูนบำเหน็จประจำปี เป็นต้น นอกจากนี้ผู้บริหารยังบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งทำให้ครูผู้สอนมีความพึงพอใจมาก

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่ามีความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ รองลงมาคือด้านบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสุทธ์ แก้วขำ ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเลย พบว่าความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทัศนะของครูที่มีต่ออายุราชการหรือประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี, 10 – 20 และ 21 ปีขึ้นไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีระดับพึงพอใจไม่แตกต่างกัน สำหรับความพึงพอใจต่อการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการบริหารงานทั่วไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ และด้านการบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ แสดงว่าสถานศึกษาต้องเร่งพัฒนาด้านการบริหารงบประมาณ ซึ่งเป็นด้านที่ครู มีความพึงพอใจน้อยกว่าด้านอื่น ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้ครูมีความพึงพอใจมากขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยงยุทธ สิมพา (2542) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องความพึงพอใจของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูมีความพึงพอใจมากใน 4 ด้าน คือ งานที่ทำในปัจจุบัน ที่ทำงาน เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ การเลื่อนเงินเดือน รายได้ และผลประโยชน์ที่ได้รับ

2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จากการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง ผู้บริหารเห็นความสำคัญของครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีการมอบหมายงาน และรับผิดชอบงานของสถานศึกษาอย่างเป็นธรรม ทั้งครูผู้อาวุโส และครูที่เพิ่งได้รับการบรรจุแต่งตั้งใหม่ นอกจากนี้ครูผู้มีประสบการณ์น้อยจะได้รับความเอื้อเฟื้อ เมตตา ให้คำแนะนำจากครูผู้อาวุโสเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยศักดิ์ ลิ้มสุขสันต์ (2546) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “การศึกษาความพึงพอใจของครู ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด” พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อำเภอบ้านโป่ง สามารถเสนอแนะได้สองลักษณะ คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไปโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมความพึงพอใจจะอยู่ในระดับมากที่สุดตาม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแสวงหาความรู้และพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
2. ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมความพึงพอใจจะอยู่ในระดับมากที่สุดตาม ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้นและต่อเนื่อง
3. ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมความพึงพอใจจะอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมและเป็นธรรมมีความคุ้มค่า รวมถึงการระดมทรัพยากรเพื่อการลงทุนในสถานศึกษา การติดตามและประเมินผลการใช้จ่าย ในการบรรจุงบประมาณลงในแผนปฏิบัติการประจำปี และให้มีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับงบประมาณ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องตระหนักในการหาวิธีแก้ไขในปีงบประมาณต่อไป

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมความพึงพอใจจะอยู่ในระดับ ปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริม สนับสนุนด้านวัสดุ/อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้กับครู เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างนวัตกรรมสู่การจัดการกระบวนการเรียนการสอน ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญไม่น้อยกว่างานด้านอื่นๆ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

ชัยศักดิ์ ลิ้มสุขสันต์. (2546). *การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน*

น้กงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

ยงยุทธ สิมพา. (2542). *ความพึงพอใจของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี*.

งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุธีรา สุริยวงศ์. (2548). *การจัดและการพัฒนาองค์การทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.